

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2019/20:25

Fredagen den 21 februari

§ 1 Allmänna frågor

Statsrådet Hans Dahlgren (deltar per telefon)

Utrikesminister Ann Linde

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna
frågor den 17 februari 2020**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 25 februari 2020**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar både Hans Dahlgren, som finns med på telefon, och utrikesminister Ann Linde.

Vi börjar med återrapport från extrainsatt möte i rådet 17 februari 2020.

Anf. 2 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag har inget att tillägga till den skriftliga rapporten.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen. Det kommer att komma mer på det temat.

Vi går till punkt 6 på rådsdagordningen, Utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen.

Anf. 4 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Den här punkten har blivit en informationspunkt på rådets dagordning på tisdag. Den var tänkt att bli en diskussionspunkt, men eftersom rapporterna om Albanien och Nordmakedonien inte hinner inkomma före allmänna rådets möte väntas det den här gången handla bara om en presentation som kommissionen ska göra av meddelandet om en förnyad utvidgningsprocess och om ett trovärdigt EU-perspektiv för västra Balkan.

Europeiska rådet beslutade i oktober i fjol att återkomma till utvidgningsfrågan innan toppmötet om västra Balkan och med de länderna ska äga rum i Zagreb i början av maj i år. Regeringen var senast i november i EU-nämnden och samrådde om utvidgningsfrågan inför allmänna rådet.

Jag lämnar över till utrikesministern som närmare kommer att redovisa regeringens ståndpunkter.

Anf. 5 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Tack, Hans!

Vid allmänna rådets möte i november fanns det en gemensam uppfattning om att en översyn av utvidgningsprocessen och en uppdatering av kommissionens landsrapporter när det gäller reformläget i Albanien och Nordmakedonien var en god väg framåt. Vid allmänna rådet den 25 februari väntas kommissionen presentera sitt meddelande om en förnyad utvidgningsprocess och ett trovärdigt EU-perspektiv för västra Balkan.

Förslagen till förnyad process är samlade under fyra huvudrubriker: trovärdighet, starkare politisk styrning, en mer dynamisk process och förutsägbarhet, inklusive positiv och negativ konditionalitet.

Som EU-ministern nämnde är detta en informationspunkt vid allmänna rådet. Om diskussion ändå skulle uppstå kommer regeringen att framföra följande: Regeringen välkomnar kommissionens meddelande. Meddelandet innehåller ytterligare fokus på rättsstatsfrågor, bland annat genom att dessa förutses öppnas först och stängas sist. Kommissionen föreslår också ökade möjligheter för medlemsstaterna att delta i processen, förstärkt konditionalitet och tydlighet kring vikten av strategisk kommunikation, både från EU och från kandidatländerna.

Kommissionen avser även att inom kort presentera uppdaterade landsrapporter för Albanien och Nordmakedonien. Kommissionen har tidigare föreslagit förhandlingsstart för Albanien och Nordmakedonien. Det har Sverige varit berett att följa.

Det finns i dag en stor oro hos många för att EU-utvidgningen går för fort framåt. Det tar regeringen på allvar. Samtidigt är en nära relation med länderna på västra Balkan viktig för vår gemensamma säkerhet och ekonomi. Vi vill hitta en väg framåt som enar EU och som tydligt bidrar till reformarbetet på västra Balkan. Här är möjligheten att på sikt bli medlem viktig.

Anf. 6 LUDVIG ASPLING (SD):

Vi delar väl den uppfattningen i stort, framför allt det här med förstärkt konditionalitet. Negativ konditionalitet är något som vi har tjatat om i år och dagar. Det är naturligtvis välkommet.

Jag har några frågor vad gäller dynamiken och att man vill ha en lite mer dynamisk process. Det står angående förslaget innehåll: ”Om ett land gör reformframsteg ska det stegvis få ta del av EU:s program, marknad och finansiella stöd.”

Det innebär ju att ett land som inte är medlem ska kunna ta del av till exempel de finansiella stöd som unionen bidrar med, utan att själv betala in. Vissa av länder som är kandidater nu, till exempel Montenegro, skulle inte vara de fattigaste länderna i EU om de togs upp i unionen i dag. Det innebär i så fall att Montenegro, som är ett kandidatland, skulle kunna få stöd av EU på bekostnad av fattigare länder som redan är med i EU, utan att själv betala in någonting till budgeten. Det står nämligen ingenting här om att de ska betala in någonting samtidigt som de får stöd. Det tycker vi är orimligt.

Jag undrar ifall hela förslaget beskrivs korrekt i ståndpunkten eller om det finns mer som jag inte ser. Om det skulle fungera på ett sådant sätt är det helt orimligt, och då anmäler vi en avvikande mening angående det.

Jag vill också fråga hur det här påverkar de förhandlingar som pågår med de som är kandidatländer just nu.

2019/20:25
21 februari

Anf. 7 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag har ingen fråga. Men när jag först läste ståndpunkten tyckte jag att den var lite kritisk. Jag delar uppfattningen att det finns en oro hos många länder när det gäller EU-utvidgning, ibland av en ur mitt perspektiv fel anledning.

Jag instämmer i regeringens ståndpunkt. Det är viktigt att vi har en bra process för utvidgningen. Men det är såklart också viktigt att det sker verkliga reformer när det gäller både demokrati och rättsstatens principer, vilket har påpekats här.

Jag har egentligen ingen fråga längre, utifrån vad som har sagts här i dag. Men det är viktigt att framhålla att processen fortsätter.

Anf. 8 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag tackar så mycket för föredragningen.

Det här är ett ärende som har varit uppe tidigare, mer än vad gäller Albanien och Nordmakedonien. Det är såklart olyckligt att det mitt i en sådan process påbörjas ett arbete och att EU inte står upp för de regler som fanns när arbetet påbörjades. Vi välkomnar ändå att man ser över det här. Men det hade varit önskvärt att det hade skett lite tidigare.

Nu gäller det att kommunikationen med de två länder som ändå har kommit en bit på vägen förs på ett sådant sätt att de inte vänder sig åt ett annat håll eftersom de känner att vi inte står upp för det vi stod för från början. Det ska gå att lita på var EU står i den typen av förhandlingar.

Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, utrikesministern för föredragningen!

Vi är för utvidgningsprocessen men vill ändå påpeka att vi är många som tycker att Rumänien och Bulgarien kanske kom in lite tidigt. Det har varit mycket problem, framför allt med korruption, i samband med det.

Jag tror att det är viktigt att det blir en mer transparent och lite tuffare process för de länder som vill komma med. Om det här kommer att bidra till det tror jag att det bara är bra.

Anf. 10 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag börjar med Ludvig Asplings frågor. När det gäller incitamentsstrukturen är det nya och viktiga att den är både positiv och negativ. Om det går bakåt ska man alltså kunna avsluta saker som länderna redan har fått. Det beror på att man vill få dem att vilja fortsätta med reformansträngningarna.

Redan i dag deltar flera av länderna på västra Balkan i EU:s program, till exempel Erasmus. Nu handlar det om att se ifall ytterligare program kan bli aktuella. Då fattar man beslut enligt de regler som finns för medlemskap i de programmen.

Längre fram handlar det om det som kallas föranslutningsstöd. Där har man ännu inte diskuterat hur det i så fall ska betalas; det ligger nämligen i budgeten. Men redan i dag har alla som får okej till förhandlingsstart rätt

till ett föranslutningsstöd. Det betalas också ut på olika sätt. Nu gäller det att det ska kunna konditionaliseras.

När det gäller de pågående förhandlingarna är tanken att de ska fortsätta. Montenegro och Serbien kan välja om de vill ha det nya sättet eller det gamla, som de redan har gått med i. Med det gamla sättet har de ingen chans alls att få ta del av nya program och så vidare, vilket de har med det nya sättet. Men eftersom de redan har börjat kan de välja även det gamla sättet. För Albanien och Nordmakedonien blir det i så fall det nya sättet.

Jag noterar vad ledamoten Roswall säger.

I fråga om det Annika Qarlsson säger om att inte kunna lita på EU och att det här sker mitt i en process är det här ett svar på att tre länder >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< inte gav klartecken för att påbörja förhandlingar, trots att kommissionen var oerhört tydlig med att man ansåg att reformerna var så långt gångna och så positiva att man kunde påbörja förhandlingar. Nu ska vi tänka på att förhandlingar kan ta tio år eller mer. Det handlar alltså bara om att starta. Det var alltså ett sätt att hantera den situation som uppkom.

Det första förslaget som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< lade fram var helt oacceptabelt. De sa nämligen att ingenting kan fortsätta förrän EU har förändrats och reformerats på ett ganska omfattande sätt. Det är borta i det här nya förslaget.

Désirée Pethrus nämnde att Bulgarien och Rumänien kom med i EU trots att de inte var redo. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Men processen ser redan i dag annorlunda ut i och med att man har större fokus på rättsstatens principer från början. När de anslöt tog man det i slutet, när allt redan var klart.

Kriterierna för processen är redan och kommer att bli mycket tydligare, och det är varje lands egna meriter som gäller. Bara för att man börjar är det alltså inte säkert att man avslutar det, även om det är det perspektivet vi vill ha. Det är länderna själva som sätter takten i och med de reformer som man genomför. Om man inte genomför några reformer blir det inget mer. Det nya är just att man också kan gå tillbaka. Om vi ser att reformprocessen har avstannat kan vi fatta beslut om att dra tillbaka de incitament som man har fått. Det blir en helt annan process.

Det finns dock en uppfattning som är i linje med det Désirée Pethrus säger. Man hade inte en sådan process som man borde ha haft. Och det är en av anledningarna till att vi har hamnat i situationen att länder säger nej och så vidare.

Anf. 11 LUDVIG ASPLING (SD):

Syftet med meningen som jag läste upp är alltså att det ska bli ökad konditionalitet inom IPA III? Har jag uppfattat det rätt? Om det stämmer tycker jag att man kan uttrycka det på ett tydligare sätt.

Jag skulle dessutom vilja veta vad skillnaden egentligen är. Konditionalitet finns redan i dag i IPA-instrumenten. Det är mycket tal om att till exempel Turkiet i IPA III ska få ett rejält strypt stöd. Det har man pratat om länge.

Kommer man att bli ännu tuffare? Vad är det som är nytt? Man säger att det är ett nytt program. Men det fungerar på ungefär det sättet i dag.

Konditionalitet finns redan i IPA-systemet. Ska man bli mycket tuffare?
Vad är det som är nytt?

2019/20:25
21 februari

Anf. 12 Utrikesminister ANN LINDE (S):

När det gäller föranslutningsstödet eller IPA III – det är förkortningar som jag själv helst inte använder, eftersom ingen begriper vad de betyder – till kandidatländerna och de potentiella kandidaterna är tanken med kommissionens nya förslag att på ett mycket tydligare sätt ta mer hänsyn till framsteg eller negativ utveckling i reformerna. Om det går bra får man mer, annars kan man få mindre eller till och med få avsluta delar. Det tittas också på andra typer av positiva incitament.

Anf. 13 LUDVIG ASPLING (SD):

Då har jag ingen avvikande mening.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Vi kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Tack så mycket för i dag, utrikesministern, och trevlig helg när den kommer!

§ 2 Allmänna frågor
Statsrådet Hans Dahlgren (deltar per telefon)
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 25 februari 2020

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till punkt 3 på rådsdagordningen, Den fleråriga budgetramen.

Anf. 16 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag vill ta tillfället i akt och informera något om vad som hänt sedan vi hade kontakt senast i går kväll med EU-nämnden.

Det har förts bilaterala samtal under hela natten från ordförandeskapets sida. Jag mötte faktiskt i frukostmatsalen i morse den finländska statsministern som just då hade kommit från sin bilateral. Hon var sist i raden, och det var vid sex–halvsju-tiden som den allra sista genomgången ägde rum.

Vår statsminister träffade Charles Michel vid midnatt ungefär. Även kommissionsordföranden Ursula von der Leyen var med vid det mötet. Statsministern satt en knapp timme med dem, tillsammans med de tre som vi samverkar med i den här frågan, alltså den holländska, den danska och den österrikiska regeringschefen.

Det var tydligt att det inte var ett tillfälle då några nya förslag testades från Europeiska rådets ordförandes sida. Det blev tillfälle till en längre genomgång av vår grupps bevekelsegrunder för varför vi vill hålla nere både budgetens omfattning, se till att vi får en rimlig rabatt till de länder som är stora nettobetalarare och att vi får en annan profil på själva budgeten med mer moderna inslag och inte riktigt så stora påslag på de traditionella områdena. Inga nya förslag testades som sagt.

Vi har nu fått höra att Charles Michel vill träffa hela Europeiska rådet igen kl. 11.00 i dag på förmiddagen. Vi får väl se vad som sägs då, men hittills har vi inte fått någon indikation på att något nytt förslag kommer att läggas fram vid det tillfället.

Vad Charles Michel väljer att göra har vi alltså ingen information om. Detta talar naturligtvis för att man konstaterar att det inte gick att komma fram vid det här mötet, så man får göra något annat inför nästa möte när det nu kan bli. Eller så har man ändå kommit fram till något slags försök att testa några nya idéer. Det där får vi återkomma till så fort vi känner till hur det blir.

Mot bakgrund av den här osäkerheten är det naturligtvis svårt att sia om vad som kommer att hända på allmänna rådet på tisdag i nästa vecka. Min gissning är att det endast blir en information om den fortsatta processen och ingen diskussion i sak. Skulle det bli en sådan diskussion har ju regeringen ett tydligt mandat från nämnden att falla tillbaka på.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag sätter upp mig själv på talarlistan.

Har vi några kunskaper om vad som händer på andra sidan i förhandlingarna, alltså hos de andra länderna? Har de rört sig på något sätt eller tagit något initiativ som man skulle kunna säga något om?

Anf. 18 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Man försöker ju följa i medierna vad som händer. Det är mycket rykten och så där.

Jag hörde talas om plastavgiften och att en platsavgiftsrabatt tydligen förs på tal också. Har statsrådet fått någon information om att det har nämnts? Jag antar att det är negativt ur svensk synpunkt.

Anf. 19 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det är bra att Sverige står fast vid den restriktiva linjen och det mandat som vi har gett regeringen.

Jag har också frågor om det som rör egna medel. Har det hänt någonting mer på det området och i så fall vad?

Anf. 20 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack så mycket för uppdateringen av vad som händer på mötet!

Just nu handlar det om ramen, rabatterna och ställningskrig mellan de olika fronterna. Vad kommer att hända i nästa skede? Det som är intressant är ju också *hur* man använder de olika medlen. När det gäller CAP:en och annat tänker jag att det handlar om att se till att de är inriktade på mer moderna inslag och på omställning. När sker de processerna? Är det samtidigt, eller är det redan för sent när vi väl har landat i en total summa? Eller kommer det att komma i nästa skede?

Anf. 21 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag ska försöka svara på de frågor som har ställts.

Vi har inte någon information om vad de övriga medlemsstaterna har sagt till Charles Michel i bilateralerna under natten. Eftersom det inte har funnits några nya förslag att förhålla sig till utgår vi från att man väl i princip återigen har redovisat sina ståndpunkter och kanske argumenterat för dem.

Att det skulle ha skett några positionsförändringar från något land har vi inte fått några signaler om, utan det var nog ungefär en fördjupning av de inlägg som gjordes i den kanal som ägde rum i går eftermiddag.

När det gäller Martin Kinnunens fråga om platsavgifter har det inte hänt någonting i den delen utöver vad som står i det förslag som lades fram i fredags, med ett undantag: Det är riktigt att det redan i förslaget i fredags fanns en skrivning om att man skulle införa något slags justering för de länder som drabbas mest av den här nya beräkningsmetoden. Det har kommit ett konkret förslag på hur man skulle kunna sätta något slags tak för de länder, typ Polen, som skulle drabbas mest av det här. Om det skulle genomföras skulle jag säga att det påverkar den svenska fördelen av det här systemet helt marginellt. Det är fortfarande så att i den mån det blir en del av en överenskommelse så skulle det gynna den svenska avgiften.

Samma sak till Jens Holm: Det har inte kommit några andra förslag eller preciseringar av någon av de tankar kring hur EU:s inkomster ska tas in utöver det som redan finns i det förslag som lades fram i fredags.

Annika Qarlsson frågar om de olika delarna i budgeten. Då kan jag säga att i nästa förslag som kommer blir det precis som i det förslag som kom i fredags: Där finns både den totala nivån, där finns resonemang om hur pengarna ska tas in och där finns också skrivningar om de olika delarna – de sju olika avdelningarna, ”headings” som det heter på engelska. Inom

varje sådan avdelning, typ jordbrukspolitiken, finns det också preciserat hur mycket som ska vara till pelare 1 och pelare 2 och vilka mekanismer som ska finnas för att tillåta flexibilitet mellan de här.

Det arbetet är redan igång, och de diskussionerna pågår samtidigt som man diskuterar den sammanlagda nivån och rabatterna.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 4, Förberedelser inför Europeiska rådet den 26–27 mars 2020.

Anf. 23 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det här är en diskussionspunkt. Inga beslut ska fattas på den här punkten vid mötet.

Vi har sett ett första utkast till en kommenterad dagordning för Europeiska rådet i mars och nämnden har också fått det. På dagordningen står, just nu i alla fall, stärkandet av Europeiska unionens ekonomiska grund. Där står digitaliseringsfrågor. Där står utvidgningen. Där står externa relationer. Där står också övriga frågor och som vanligt kan även andra frågor komma till.

På tisdag på allmänna rådets möte förväntar vi ingen sakdiskussion kring de här politikområdena. När det gäller regeringens ståndpunkter i sak i de olika frågorna återkommer naturligtvis regeringen till nämnden närmare inpå själva mötet.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Lagstiftningsplanering.

Anf. 25 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det här är också en diskussionspunkt där inga beslut ska fattas.

Meningen är att kommissionen ska presentera sitt arbetsprogram för 2020, det som lades fram den 29 januari i år. Sedan ges det möjlighet för medlemsstaterna att kommentera arbetsprogrammet och också lagstiftningsplaneringen ur ett längre tidsperspektiv, eftersom vi nu är i början av det som kallas en ny institutionell cykel.

Vår uppfattning är väl helt enkelt att det här lagstiftningsarbetet ska återspegla att den strategiska dagordningen som beslutades i fjol ska genomföras och nu gäller det att planera en ordentlig lagstiftning för det. För oss är det förstås viktigt att det också ligger i linje med de svenska prioriteringarna, som vi tidigare har samrått med nämnden om.

Vår bedömning är att arbetsprogrammet i stora drag också följer den strategiska dagordningen. Så ska det vara och det är bra att det är på det sättet.

I den här strategiska dagordningen slog vi själva fast några av de utmaningar som vi behöver hantera gemensamt i Europa. För att lyckas med detta behöver inte bara vi utan också alla andra medlemsstater en stark och väl fungerande kommission som inte bara lyssnar på de stora länderna

utan kan företräda hela unionens intresse så att alla medlemsstater känner sig representerade där.

En sak som vi särskilt lyfte fram är nödvändigheten att bevaka att rättsstatens principer följs i alla medlemsstater liksom intresset av att den inre marknaden ska fungera och att våra gemensamma intressen företräds i våra handelsförhandlingar på ett hyggligt sätt.

Det handlar också om att kommissionen inte får rycka undan mattan för sådana system som redan fungerar väl i olika medlemsstater. Jag tänker förstås speciellt på vår svenska kollektivavtalsmodell som vi inte vill ska utsättas för några hot. Jag tycker att det finns anledning att påminna om detta vid det här rådsmötet på tisdag när vi nu har en ny kommission.

Jag tänker också stryka under betydelsen av att kommissionen presenterar välgrundade och ändamålsenliga förslag som bygger på ordentliga konsekvensanalyser i linje med det vi har diskuterat om bättre lagstiftning och också att jämställdhetsperspektivet förstås ska beaktas i de förslag som kommer från kommissionen.

Till sist vill jag säga att när det gäller de initiativ som finns listade i arbetsprogrammet från kommissionen måste förstås varje enskilt initiativ bedömas och beredas på sina egna meriter när förslagen väl är framme. Vi kommer förstås att få anledning att återkomma till nämnden och till riksdagen allteftersom de här enskilda lagstiftningsinitiativen presenteras.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag sätter upp mig själv på talarlistan bara för att säga att jag tror att det är väldigt viktigt att vi verkligen säger att initiativet om minimilöner inte ska vara rättsligt bindande så att det verkligen är tydligt på mötet redan nu. Det finns ju ett starkt stöd för det i nämnden, i riksdagen och i hela det svenska samhället, skulle jag tro, så det är viktigt att det blir tydligt.

Statsrådet nämnde också, och jag ser det också i texten, att just det här med rättsligt bindande nämns. Jag tror att det är väldigt viktigt.

Anf. 27 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för genomgången!

Det var en viktig slutkläm som statsrådet hade när det gäller att varje förslag måste bedömas på sina egna meriter efter hand med tanke på det som står under den svenska ståndpunkten, nämligen att regeringen anser att det är viktigt att prioriteringarna i den strategiska agendan genomförs.

Om man då tänker sig att man menar att alla de här lagstiftningsförslagen ska genomföras blir det för mig lite fel, eftersom vi vet att i alla fall Kristdemokraterna kommer att ha synpunkter både på arbetslöshetsåterförsäkringen och minimilöner. Vi vet inte hur lönetransparenslagstiftningsinitiativet kommer att se ut och, när det gäller jämställdhetsstrategin, inte heller om det blir några lagstiftningsfrågor kring kvotering i bolagsstyrelser och så vidare.

För vår del är det viktigt att statsrådet säger det här. Och ordet ”genomförs” skulle jag helst vilja stryka i den svenska ståndpunkten.

Anf. 28 ANNIKA QARLSSON (C):

Det är många viktiga saker i programmet, bland annat om klimatarbetet. Green Deal är ju det mest ambitiösa förslaget som EU-kommissionen har kommit med på klimatområdet. Det är klart att det

kommer att vara en utmaning, men det är viktigt att vi också följer upp så att det blir leverans i de delarna för att sätta fart på omställningen.

Vissa saker anser vi är lite mer tvetydiga, exempelvis löftet om att vara en geopolitisk kommission. Det är bra att man också i unionens inre arbete tar den externa dimensionen i beaktande, men det bör inte innebära en hopblandning av kommersiella och säkerhetsmässiga risker.

Vi tycker också att det är bra med ett tydligt regelförbättringsarbete som inleddes under den förra mandatperioden med både gedigna konsekvensanalyser innan förslag presenteras och med översyn av existerande lagstiftning för att främja ändamålsenlig lagstiftning.

Precis som flera andra har sagt här tidigare finns det flera aviserade förslag i kommissionens arbetsprogram som går utöver vad som hittills har varit praxis och dessutom vad som avses i EU-fördragen. Det gäller både minimilön, arbetslöshetsförsäkring och ungdomsgaranti. I de delarna är det oerhört viktigt att Sverige markerar och är tydligt med att det inte får vara saker som tvingas ut på medlemsstaterna.

När det sedan gäller mekanismen för rättsstatens principer är det oerhört viktigt att det inte bara blir bra ord på papper utan också någonting som faktiskt kommer att fungera i verkligheten. Det är helt avgörande för trovärdigheten – att det är detta som gäller när man blir medlem i den här föreningen.

Anf. 29 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Som jurist måste jag understryka hur viktigt det är med välgrundade förslag. Jag uppskattar verkligen att vi jobbar med detta på alla nivåer.

Men det var inte det jag skulle säga. Vi diskuterar nu långtidsbudgeten och har under tidigare punkter tagit upp plastskatten, eller avgiften eller hur man nu vill benämna den, och vi vet att det finns en hel del röster som talar om beskattningsrätt på EU-nivå. Jag vet att Hans Dahlgren vid andra tillfällen har lyft upp frågan om hur skatteförslag ska behandlas och att vi här har varit eniga om att det krävs enighet. Det kanske är läge att också lyfta upp detta bland de saker där Sverige tar till orda.

Avslutningsvis vill jag säga att vi, precis som Désirée Pethrus, är tveksamma till en hel del av de förslag som kanske kommer att komma, även om de är välgrundade. Jag hörde dock, och så står det ju också, att varje enskilt förslag måste bedömas för sig.

Anf. 30 LUDVIG ASPLING (SD):

Även om regeringen säger att man ska återkomma med ett mandat i varje enskild fråga tar man upp hur man ska prioritera och vilka lagförslag man tycker är viktiga. Då måste vi i alla fall anmäla en avvikande mening, framför allt vad gäller ett par saker.

Ett exempel är migrationspaketet. Här har man valt att prioritera hela det gamla migrationspaketet trots att ett par av rättsakterna egentligen är politiskt helt döda. Det kommer aldrig att bli någonting av detta, och vi ser ingen poäng med att fortsätta driva på för det. Dessutom har man den nya migrationspakten som liksom ska läggas ovanpå detta. Man fortsätter alltså att driva förslag som man inte har lyckats komma överens om på hur många år som helst, och sedan ska man lägga till ytterligare saker som man inte heller riktigt kommer att kunna komma överens om.

Detta verkar dåligt planerat, och vi tycker inte att det bör vara en prioritet över huvud taget. Idén om tvingande omfördelning, som är grunden för detta, kommer inte att bli verklighet. Ge upp!

Vad gäller minimilönerna tycker jag att ståndpunkten skulle kunna bli lite tydligare. Vi håller naturligtvis med om att det är viktigt att den inte är juridiskt bindande. Men EU-rättsakter är inte alltid helt tydliga utan får sin slutgiltiga utformning när de tolkas av ECJ; det har vi sett förut. Därför bör man, tycker vi, i detta läge mota Olle i grind och vara emot en sådan här rättsakt, rättsligt bindande eller ej. Vi måste alltså anmäla avvikande mening på denna punkt. Vi tycker att man borde vara tydligare – EU ska inte lägga sig i detta alls.

Det är också viktigt att komma ihåg att avgiften ska hållas nere. Det går därför inte att i budgetförhandlingarna säga att vi ska vara frugala och sedan säga något annat när man talar om programmen. Det som kostar pengar ska man inte prioritera i så stor utsträckning, utan man måste komma ihåg att kostnaderna ska hållas nere även när man talar om denna typ av saker.

Det är naturligtvis viktigt att understryka den nationella suveräniteten i skattefrågor.

För att sedan säga något positivt om vad man *bör* fokusera på och inte bara vad man *inte* bör fokusera på handlar det naturligtvis om den yttre gränsen. Detta är något vi gärna ser att man sätter i första rummet. Detsamma gäller frihandelsområdet – det finns ju en del att göra där eftersom Cotonouavtalet snart löper ut. Det kan alltså vara ett viktigt område att fokusera på.

Anf. 31 JENS HOLM (V):

Alla lagstiftningsakterna kommer ju tillbaka, och vi får ta dem i tur och ordning när de kommer som konkreta förslag. Som inriktning tycker jag att den svenska positionen är bra. Det är väldigt viktigt att driva jämställdhetsperspektivet och extremt viktigt att förslaget om minimilöner inte ska vara bindande. Något sådant förslag borde egentligen inte läggas fram över huvud taget.

När det sedan gäller det mest intressanta i arbetsprogrammet, den gröna given, är förslaget väldigt ambitiöst, i alla fall på papperet. Men det är inte förrän det rullas ut på allvar i form av konkreta lagar och andra förslag som vi verkligen får se om det blir en grön giv som ställer om på riktigt.

Här tycker jag att frågan om de andra politikområdena kanske är det mest intressanta. Vi vet att vi har mängder av policyområden inom EU – statsstödsreglerna, de stora fossilsubventionerna, jordbrukspolitikerna, energiskattedirektivet som motarbetar förnybar energi etcetera – som motarbetar de goda intentionerna i den gröna given. Jag skulle önska att vi från Sveriges sida var väldigt tydliga och sa att det inte bara är den gröna given som är en bra sak, utan det är minst lika viktigt att andra områden inom EU måste ändras och inordnas inom den gröna given. Detta har jag inte hört regeringen säga, men jag hoppas att det är något man tar upp i diskussionerna.

Anf. 32 ROGER HADDAD (L):

Fru ordförande! När det gäller arbetsprogrammet COM(2020)37 menar vi från Liberalernas sida, inte minst med tanke på EU:s höjda ambi-

tioner i fråga om klimatarbetet och att fler medlemsstater avser att använda kärnkraft som ett viktigt verktyg i det arbetet, att det behövs ett aktivt engagemang från kommissionen för att underlätta nybyggnation av reaktorer. Men i arbetsprogrammet beskrivs det enligt vår mening inte tillräckligt tydligt hur kommissionen kommer att arbeta i enlighet med Euratomfördraget. Vi vill göra detta medskick till regeringen.

Jag vet inte hur jag ska tolka statsrådet. Kommer dessa delar också tillbaka, eller är det något som regeringen kommer att ta upp vid detta sammanträde?

Anf. 33 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Till Désirée Pethrus vill jag säga att när vi säger att vi tycker att det är viktigt att prioriteringarna i den strategiska agendan genomförs är det inte ett ställningstagande som gäller varje enskilt förslag som kommer som ett resultat av denna agenda. Agendan är allmänt formulerad och visar vilka prioriteringarna är och vad vi sätter först. Det är viktigt att man följer dessa prioriteringar. Tycker Désirée Pethrus att det är bättre att använda ordet "följs" i stället för "genomförs" för att undvika missuppfattningar gör jag gärna det.

Till Annika Carlsson vill jag säga att det är helt tydligt var vi står i minimifrågan. Detta är också ett svar på det som Ludvig Aspling säger om att säga nej till en rättsakt som tar upp frågan om minimilön. Vi har sagt nej till ett direktiv. Vi har i olika sammanhang tydligt sagt att regeringen menar att detta inte ska vara ett rättsligt bindande initiativ och enligt vår uppfattning inte ska innebära att man beslutar om något direktiv. Vi vill alltså inte ha den typen av rättsakt.

Detta kommer jag att säga igen på mötet på tisdag, och det sägs inte bara vid dessa möten. Vår statsminister tar upp detta i bilaterala kontakter med i stort sett alla han träffar i anslutning till det toppmöte som pågår här, för att verkligen markera hur betydelsefullt detta är för Sveriges del. Vi hoppas förstås att det ska gå vår väg när kommissionen väl har bestämt sig för vad man vill göra.

Jessika Roswall talar om beskattningsrätt. Det finns inget förslag i arbetsprogrammet som handlar om att införa några nya EU-skatter. Men det är helt riktigt att regeringen har varit absolut glasklar. Vi vill inte införa någon beskattningsrätt på EU-nivå och kommer att upprepa detta vid varje tillfälle då det är nödvändigt. Det står ju inte heller i fördraget att utrymme ges för något sådant.

När det gäller det som Ludvig Aspling sa förstår jag inte riktigt varför han vill resonera om det här direktivet när vi är så tydliga med att vi inte vill ha något direktiv. Skulle det vara någon skillnad att säga nej till en rättsakt? Jag tror att den svenska positionen är tydlig.

Jag förstår att han anmäler en avvikande mening när det gäller migrationspaketet. Vi tänker inte ge upp när det gäller att försöka få till stånd ett system som innebär ett gemensamt ansvarstagande från Europas länder för att skapa ett fungerande gemensamt europeiskt asylsystem. Ett förslag i den riktningen kommer någon gång i april, och då får vi ta ställning till dess delar.

Till Jens Holm vill jag säga att den gröna given naturligtvis inte bara är en fråga om vilka pengar som ska anslås till specifika klimatåtgärder, utan det handlar också om att i hela unionens arbete ha ett synsätt som går

ut på att vi inte ska gå en väg som leder till ett ökat fossilberoende utan snarare gå den andra vägen. Andra områden måste naturligtvis också omfattas av detta synsätt.

Till Roger Haddad kan jag säga att det inte nu är aktuellt att ta ställning till några specifika delar, vare sig när det gäller föreskrifterna i Euratomregleringen eller på något annat sätt. När den typen av frågor ska hanteras kommer de upp i ansvarig rådskonstellation. Regeringen kommer att återkomma till nämnden när det är dags att samråda om dem.

Anf. 34 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Ordet "följs" tycker jag är acceptabelt för vår del.

Anf. 35 ORDFÖRANDEn:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, som vi redan har tagit, så den hoppar vi över.

Då är vi på dagordningspunkt 7, Förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket.

Anf. 36 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Detta är en beslutspunkt. Det handlar om att ge kommissionen ett mandat att börja förhandla med Storbritannien om unionens framtida partnerskap med det landet.

Nu i februari befinner vi oss i början av den övergångsperiod som löper fram till årets slut. Under denna tid ska den nya relationen förhandlas fram. Kommissionen har föreslagit ett heltäckande mandat för denna förhandling. Förslaget ligger i stor utsträckning i linje med den gemensamma politiska förklaring om den framtida förbindelsen som vi kom överens med britterna om i höstas och med de riktlinjer som Europeiska rådet har beslutat om sedan dess.

Förslaget har diskuterats i Coreper i flera omgångar och även i arbetsgruppen för Storbritannien. Det finns en relativt bred samsyn om inriktningen, men man har ännu inte nått hela vägen fram till en slutlig text. Förhoppningen är att detta ska kunna ske på måndag.

Den del som fortfarande inte är helt löst gäller frågan om rättvis konkurrens, det som vi på engelska brukar benämna level playing field. Vi menar från EU-sidan att britterna inom ramen för ett brett och djupt frihandelsavtal också behöver leva upp till gemensamma standarder rörande exempelvis statsstöd, miljö, konkurrenslagstiftning och sådant. Orsaken är att landet ligger väldigt nära oss geografiskt och att vi har en mycket omfattande handel oss emellan.

Särskilt ett land har velat ha mer långtgående skrivningar om detta med level playing field. Sverige och de allra flesta andra länder har dock menat att det absolut behövs robusta regler om rättvis konkurrens men att vi också behöver ha en lösning som fungerar och gör det möjligt att ha en så friktionsfri handel med Storbritannien som möjligt.

I de diskussioner som har varit har Sverige drivit på för mer ambitiösa formuleringar i några delar som handlar om det ekonomiska partnerskapet. Ett exempel är den för oss så viktiga tjänstehandeln.

På säkerhetssidan – det handlar om både inre och yttre säkerhet – motsvarar mandatet i stort sett våra förväntningar. Vi ser på bägge områdena ett relativt öppet mandat som inte i onödan sätter stopp för skräddarsydda lösningar och specifika samarbeten.

Fru ordförande! Kommissionen har föreslagit att överenskommelsen med britterna ska ha formen av ett associeringsavtal. Ambitionen är att förhandlingarna nu under 2020 ska resultera i en överenskommelse som bara innehåller EU-befogenheter. Det blir i så fall alltså ett avtal mellan EU och Storbritannien, som kan träda i kraft så snart det har godkänts i Bryssel och London.

Det kan dock inte uteslutas att det blir ett blandat avtal där också medlemsstaterna är parter i själva överenskommelsen. I så fall krävs en ratificering i samtliga parlament runt om i EU:s medlemsländer. I avvaktan på att en sådan, förmodligen rätt långvarig, ratificeringsprocess äger rum och blir klar överallt kan man i så fall besluta om att provisoriskt tillämpa de delar i avtalet som omfattas av EU-befogenhet.

Fru ordförande! Regeringens uppfattning är att det mandat som ska antas måste ge kommissionen möjlighet att inom givna gränser bedriva praktiskt inriktade förhandlingar. Givet att Coreper kan nå enighet om en text som inte rubbar den rådande balansen i utkastet bör Sverige ställa sig bakom detta.

På basis av mandatet kommer chefsförhandlaren Michel Barnier sedan den 2 mars att inleda förhandlingarna med britterna. Vi förutser att det blir kanske tio till tolv parallella förhandlingsspår och man förutser rundor om tre veckor i taget.

Det blir förmodligen en svår förhandling. En skiljelinje som jag redan nämnt är frågan om rättvis konkurrens. Det är tydligt att premiärminister Johnson vill göra klart att man från brittisk sida vill ta tillbaka autonomi på regelområdet och kunna avvika där man önskar.

En annan svår fråga blir fiskefrågan. EU-sidan vill att vi ska ha ömsesidig tillgång till varandras vatten och även stabila kvoter, medan britterna mer vill ta tillbaka kontrollen över sina egna vatten.

Jag vill också säga, fru ordförande, att det på sistone har kommit en del oroväckande signaler från London om att man inte ser något större behov av ett särskilt avtal om yttre säkerhet, alltså att man ska samverka på ett nära sätt när det gäller situationer utanför Europas gränser. Det skulle faktiskt vara ett tydligt avsteg från den gemensamma politiska förklaringen. Det behöver vi följa noga.

Jag är rädd för att förhandlingsarbetet kommer att präglas av en mycket stor tidspress, eftersom premiärminister Johnson, som bekant, är emot att förlänga övergångsperioden. Det är bara det här året vi har på oss. Då får man väl göra så här: När det gäller de frågor som inte hinns med i den första fasen under detta år får man försöka täcka upp med tillfälliga åtgärder från den 1 januari, och man får sedan se processen som en flerstegsraket under flera år. Fokus nu måste vara att få de mest centrala delarna på plats. Sedan kan det byggas ut. Vi hoppas också att det ska ske.

Anf. 37 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för genomgången! Vi är överens om tagen. Jag har bara en fråga: Har statsrådet någon uppfattning om huruvida EU kommer att hålla ihop, så att säga, så att det blir gemensamma förhand-

Anf. 38 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Tack så mycket, statsrådet, för en bra genomgång! Jag har också en fråga. Det här är såklart en flerstegsraket under flera år. Då är det viktigt att veta vad det är som inte kommer att hinnas med. Men vet statsrådet redan nu när nästa avstämningspunkt blir? Det ska ju helst vara klart till i höst.

Anf. 39 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack för genomgången! Vi stöder också Sveriges ståndpunkt om att ge mandat för att börja inleda förhandlingarna. Det är viktigt i slutändan att man håller samman de fyra friheterna, att de inte delas upp på något sätt, och också att man håller kvar den enighet som har funnits bland medlemsländerna. Även om det kanske blir svårare i nästa steg än vad det var i det första steget tror jag att det är viktigt för att kunna hantera detta.

Samtidigt är det bekymmersamt med de signaler som kommer från Storbritannien. Det kan i och för sig vara en förhandlingsposition, men det känns som att vi inledningsvis står väldigt långt ifrån varandra. Det kanske inte är den första förhandlingen som det är så i, men jag önskar lycka till i det arbetet.

Anf. 40 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Désirée Pethrus frågar om EU kommer att hålla ihop. Ja, jag är helt säker på att vi kommer att hålla ihop i förhandlingarna med britterna. Där kommer vi att tala med en gemensam röst genom vår förhandlare Michel Barnier. Däremot kommer det säkert att bli rejäla diskussioner om hur Barnier ska företräda vår position och vilken den positionen ska vara. Vi ser redan nu att det har varit ett antal sammanträden i Coreper om hur man ska formulera sig kring detta med rättvisa villkor.

I grundfrågan är vi helt överens. Det handlar om hur pass skarp man ska vara i olika delar. Vi kommer att fortsätta under detta år. Jag ser framför mig att vi i allmänna rådet, där vi löpande ska diskutera förhandlingen, kommer att ha diskussioner om detta. Men jag är förvissad om att vi kommer att vara överens när vi sedan ska förhandla med britterna.

Jessika Roswall frågar vad vi kan skjuta på och vad vi måste hinna med. Jag ser det väl så här: Det allra mest centrala och grundläggande är att få ett frihandelsavtal med Storbritannien. Vi vill inte ha en situation den 1 januari 2021 som liknar den vi befarade att vi skulle få efter en hård brexit, alltså att man plötsligt inte bara skulle behöva införa tullklarering utan också behöva lägga tull på industrivaror, gå tillbaka till WTO-reglerna och få ett system som skulle vara mycket besvärligt för svenskt näringsliv och för andra företag runt om i Europa och som skulle försvåra handeln mellan våra länder.

Detta har högsta prioritet. Därefter kan vi ta andra saker, om vi inte hinner med dem i år. Men det beror förstås lite grann också på hur långt britterna är beredda att gå. Om de bara vill ha ett frihandelsavtal och vägrar att ha något annat blir det inte något annat. Det krävs två för att dansa även i dessa förhandlingar.

2019/20:25
21 februari

Till Annika Carlsson vill jag säga: Det är helt rätt. Detta är inte den första förhandling där man hör att parterna står långt ifrån varandra. Vi har ännu inte haft det första förhandlingsmötet; det är inte förrän i början av mars. Vi kommer inom kort att få en tydligare bild av den brittiska positionen, tror jag. Det gör att vi kanske har större möjligheter om en tid att analysera vad som är de verkliga röda linjerna från brittisk sida.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Då tänkte jag sammanfatta dessa punkter var för sig.

Punkt 7 a handlar om själva antagandet och om bemyndigande att inleda förhandlingar om ett nytt partnerskap med Förenade kungariket. Jag konstaterar att det där finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning när det gäller punkt 7 b, Förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket – nästa steg. Det är en diskussionspunkt.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 8, Övriga frågor.

Anf. 42 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag vill bara informera om att under Övriga frågor kommer kommissionen att informera om den övergripande europeiska rättsstatsmekanismen och förberedandet av den årliga rättsstatsrapport som ska omfatta alla medlemsstater.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen.

Tack för i dag! Vi tackar också de medarbetare som har suttit här i lokalen och de som möjligen har funnits med via telefon.

§ 3 Konkurrenskraft – Inre marknad och industri
Näringsminister Ibrahim Baylan
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
konkurrenskraft den 28 november 2019
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
konkurrenskraft den 27 februari 2020

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, näringsminister Ibrahim Baylan!

Vi börjar med återrapporten, om det finns något att säga om den.

Anf. 45 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Ordförande! Ni har fått en skriftlig rapport. Om det finns några frågor eller en önskan om en kort sammanfattning står jag naturligtvis till ert förfogande. I'm at your service, som de säger där nere.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till information och samråd inför möte i rådet den 27 februari och rådsdagordningens tredje punkt, som handlar om den europeiska gröna given.

Anf. 47 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Vid mötet kommer kommissionen att presentera den gröna given och dess koppling till en klimatneutral och cirkulär EU-industri. Utifrån några frågeställningar från ordförandeskapet förväntas en strategisk diskussion där ministrarna ger sin preliminära syn på den gröna given.

Vår grundläggande hållning från den svenska regeringen är att vi välkomnar meddelandet om en grön giv och att miljö- och klimatfrågorna prioriteras högt under den nya kommissionens mandatperiod. Om klimatomställningen görs på rätt sätt kommer den också att kunna stärka EU:s konkurrenskraft och därmed också i förlängningen vår välfärd.

I mars månad avser kommissionen att presentera en industristrategi för EU och en ny handlingsplan för cirkulär ekonomi. För regeringen är EU:s framtida industripolitik en prioriterad fråga. Det behövs en alternativ vision till den som framförs av ett antal stora medlemsländer. Sverige har varit, och avser att fortsätta vara, aktivt tillsammans med likasinnade länder för att balansera den diskussionen.

Vi menar att industripolitiken ska bygga på EU:s styrkor, en väl fungerande inre marknad, en öppen handel med tydliga spelregler och en stark konkurrenspolitik som bygger på konkurrens på egna meriter och likvärdiga konkurrensförutsättningar mellan europeiska och icke-europeiska företag.

EU:s industripolitik ska ta tillvara de möjligheter som strukturomvandling, digitalisering och grön omställning innebär och bidra till lösningar på de utmaningar som såväl EU som världen står inför.

Som ett komplement till den horisontella industripolitiken kan fokus läggas på särskilt strategiska värdekedjor. Utgångspunkten bör vara värde-

kedjor som främjar en snabb omställning till ett hållbart samhälle, såsom batterier och den energiintensiva industrins omställning.

Den gröna omställningen och digitaliseringen av vårt samhälle förutsätter tillgång till metaller och mineraler. Solceller, batterier till elbilar, satelliter och mobiltelefoner innehåller en stor mängd metaller och mineraler, till exempel kobolt och sällsynta jordartsmetaller. Det är därför viktigt att vi säkerställer tillgång till råmaterial för EU:s industrier. Det handlar inte bara om ett försörjningsperspektiv utan också om att säkerställa att EU:s industrier använder hållbart utvunna råvaror. Det är viktigt att hållbar råvaruförsörjning blir en del av EU-strategin och att EU:s policyramverk inte motverkar inhemsk råvaruförsörjning i ett läge där vi behöver göra en ganska snabb omställning.

Anf. 48 ANNIKA QARLSSON (C):

Statsrådet! Från Centerpartiets sida är vi positiva till den gröna given, och vi ser en stor potential i att stärka den cirkulära men också den biobaserade ekonomin i Sverige och i EU.

I ståndpunkten nämns både cirkulär och biobaserad ekonomi, men vi skulle gärna i den gröna given se att det blir ett större fokus på det än vad det är i nuläget.

Vi kan titta på skillnaderna mellan de europeiska länderna. Då kan vi konstatera att vi har en annan situation när det gäller skogen och ägandestrukturen kring skogen, som gör att det behövs ett extra fokus på de frågorna. Annars är det stor risk att det hamnar i en annan ända, där det blir mer av artbevarande och ett annat sätt att förhålla sig till det som är en av våra styrkor.

Jag skulle vilja höra statsrådet beskriva mer på vilket sätt man kommer att lyfta upp detta, så att det blir mer fokus på den biobaserade ekonomin och på frågor om materialsubstitution och dess klimatfördelar. Jag skulle gärna se att detta blir ännu tydligare än det är i den ståndpunkt som ligger på bordet i dag.

Anf. 49 JENS HOLM (V):

Ja, den gröna given är ett intressant och ambitiöst förslag. Jag tycker att det är bra att den svenska regeringen välkomnar det och vill ta det ännu längre. Det är jättebra att driva på för en reform av utsläppshandeln. Men det jag är lite orolig för är de andra policyområdena, som kan gå i clinch med en ambitiös miljö- och klimatpolitik. Jag tänker på de stora fossila och miljöskadliga subventionerna, som fortfarande finns inom EU:s budget. Jag tänker på att vi har ett energiskattedirektiv som ibland försvårar utbyggnad av förnybar energi och förnybara energikällor. Jag tänker på statsstödsreglerna och på konkurrensreglerna överlag, som kan göra det svårt för enskilda länder att ta initiativ på miljö- och klimatområdet.

Jag skulle önska att regeringen tydligt pekade på att alla politikområden måste hålla sig inom de ramar som den gröna given sätter upp, för vi kan inte ha andra policyområden som motverkar intentionerna i den gröna given. Då kommer det aldrig att fungera.

Min fråga till ministern är alltså ifall ministern driver att man även på andra policyområden, som man i förstone inte tänker har med miljö- och klimatpolitik att göra, måste sträva efter att uppnå de här ambitionerna.

Vi vet att statsstödsreglerna ska ses över utifrån de nya krav som ställs i den gröna given och att man då, om jag förstått det rätt, som enskilt medlemsland ska kunna gå fram mer ambitiöst på miljö- och klimatområdet utan att EU ska kunna säga att det är i strid med förbudet mot statligt stöd. Där har jag en konkret fråga ifall ministern i det sammanhanget särskilt tänker ta upp statsstödsreglerna och säga att de måste moderniseras och anpassas till de nya ambitionerna på miljö- och klimatområdet.

Anf. 50 CAMILLA BRODIN (KD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för en bra föredragning!

I går hade vi ett informationsärendet i denna fråga uppe i näringsutskottet och en diskussion om det. Vi är inte oense; vi gillar alla Sveriges hållning i klimatfrågorna och är överens om att vi måste driva de frågorna på ett ordentligt sätt i hela EU.

För att det ska ske på rätt sätt anser vi att vi bör föra in att vi ska ha fossilfri energi i stället för förnybar energi. Detta för att vi över huvud taget ska vara trovärdiga i EU i fråga om att kunna klara hela den klimatomställning som behöver göras för att nå klimatmålen, som vi ser som oerhört angelägna.

Det är alltså ett medskick att vi vill byta ut ”förnybar energi” till ”fossilfri energi”.

Anf. 51 LOTTA OLSSON (M):

Fru ordförande! Ett aktivt program för miljö och klimat är enormt viktigt också för oss moderater. Men vi ser inte hur vi ska kunna klara omställningen av vår energitunga industri utan att vi använder ordet fossilfritt i stället för grönt. Det kommer att krävas kärnkraft, annars kommer vi inte att klara den utmaningen.

Det brådskar också, så allt annat kommer att leda till att både resurser och ekonomiskt välstånd minskar. Det är inte bra för Europa, det är inte bra för Sverige och det är inte heller bra för framtidens barn.

”Fossilfritt” måste vara begreppet, annars vill vi ha en egen skrivning där.

Anf. 52 AMANDA PALMSTIERNAN (MP):

Tack, näringsministern, för föredragningen! Jag har tre saker som jag gärna vill få förtydligade.

En är detta med mineralutvinning och råvaruutvinning i anslutning till cirkulär ekonomi. Det är viktigt att betona också återvinning av metaller och att det behövs projekt för forskning och utveckling av det. Vad gäller sällsynta jordartsmetaller ligger ju återvinningen på kanske en eller några procent – det är lite olika beroende på vilken metall. Men det vore bra att tydliggöra att det är viktigt med sekundära källor och återvinning.

En annan är detta med reparation och uppgradering av produkter, inklusive giftfria kretslopp, som jag tycker är viktigt att betona. Det är något som Sverige brukar ta med i dessa sammanhang. Jag vill gärna få ett förtydligande av det.

Slutligen vad gäller diskussionen om energi vill Miljöpartiet ha skrivningen förnybar energi. Vi tycker att det är viktigt att det är upp till medlemsstaterna själva att bestämma.

Anf. 53 ROGER HADDAD (L):

Fru ordförande! Vi i Liberalerna vill också följa upp vårt ställningstagande i näringsutskottet om att vi vill ersätta begreppet förnybar energi med fossilfri energi.

Jag vill också passa på att fråga regeringen om det finns några planer på att ta upp hur villkoren ska fördelas, alltså tydliggöra hur de ekonomiska bidragen ska fördelas för att man ska kunna finansiera och utveckla fossilfri produktion. Det är lite otydligt. Frågan är om det är något som regeringen kommer att ta upp.

Vi vill varna för att vissa medlemsländer, till exempel Polen, kan komma att utnyttja systemet om man inte är riktigt tydlig med hur man fördelar dessa medel.

Anf. 54 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Vi var eniga med de andra partier som uttryckte i näringsutskottet i går att man bör byta ut ”förnybart” mot ”fossilfritt”.

Vi kan också tycka att man borde tala lite mer om kärnkraft på EU-nivå i dag. Taxonomiskt vill man, i alla fall enligt hur det just nu ser ut att bli, inte stämpla kärnkraft som en grön investering. Samtidigt vet vi att många EU-länder behöver kärnkraft för att kunna ställa om, och för att EU-målen ska kunna uppnås kommer kärnkraft att behövas.

Samtidigt håller EU på att sätta käppar i hjulet för detta genom att göra det svårare att investera i kärnkraft och därmed svårare att göra de investeringar som krävs för att uppfylla målen, vilket är problematiskt. Det är hög tid att man börjar tala mer aktivt om kärnkraften. Det betyder inte att EU ska styra energipolitiken, men EU bör i alla fall inte bidra till att försvåra en fossilfri omställning. Det är det som håller på att hända, och vi har en kommission som – i alla fall som jag tolkar det – dessvärre är helt inne på att inte stämpla kärnkraft som en grön investering. Det kommer att göra det svårare för länder att få till stånd investeringar i fossilfri teknik framöver.

Vi håller alltså helt med M, KD och L om det som uttrycktes i näringsutskottet i går om att man bör ändra ”förnybart” till ”fossilfritt”.

Anf. 55 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Tack för bra frågor! Jag besvarar dem i den ordning de kom.

Jag börjar med Annika Qarlssoon. Jag delar den uppfattningen till fullo, och jag jobbade mycket med detta som energiminister föregående mandatperiod. Vår stora utmaning är att det finns dåliga erfarenheter nere på kontinenten som används som skäl till att man inte kan använda till exempel restprodukter från skogen som energi eller som substitut.

Jag uppfattar att stora delar av riksdagen har ganska stor samsyn om att vi ska ha hårda krav på hållbarhet. Vi ska absolut inte öppna för skogs-skövling av något slag, som vi har sett på kontinenten och i andra delar av världen. Likväl är detta en utmaning som vi återkommande behöver jobba med – inte bara när det kommer direktiv, ska jag säga, utan också där emellan. Vi behöver få folk att förstå att det vi ägnar oss åt här uppe är en annan typ av skogsbruk och att hållbart skogsbruk ger möjlighet till både produkter och energiutvinning på ett sätt som gör att vi kanske kan bli det första fossilfria välfärdslandet i världen.

Jag framför alltid detta i EU, inte för att frågan är uppe utan helt enkelt för att öka förståelsen. Då blir det lättare för oss när det väl kommer upp frågor, som under förra mandatperioden med RED II. Det behöver inte Annika Qarlsso betvivla.

När det gäller Jens Holms fråga är svaret ja. Vi framför behovet av att se över statsstödsreglerna för att kunna göra denna omställning.

Med det sagt ska vi vara medvetna om att här pågår en diskussion där det finns olika intressekonflikter. När man pratar om att luckra upp till exempel konkurrensregler och statsstödsregler måste man vara medveten om att om det går för långt har de stora medlemsländerna helt andra muskler och helt andra möjligheter att gå in. Det får inte leda till att man snedvrider konkurrensen och därmed skapar en situation på den inre marknaden som missgynnar de små länderna eller till och med de länder som vill gå före just på klimatområdet.

Vi har framfört och kommer att fortsätta framföra att detta bör göras. Men det gäller att göra det på ett balanserat sätt och se att det här finns både gungor och karuseller.

Jag är helt övertygad om att vi också behöver en diskussion – och jag tror att Sverige kan bidra starkt till detta – om att omställningen kommer att vara kärnan i vår konkurrenskraft på lång sikt. På kort sikt kommer det naturligtvis att innebära en del kostnader, och en del samarbete måste till så att inte konkurrenskraften slås ut under tiden. Då blir diskussionen om statsstödsreglerna intressant. Men på lång sikt ... Jag ska inte uppta alltför mycket av EU-nämndens tid, men tänk er bara när vi väl har lyckats producera stål utan kol. Då ska länder som ägnar sig åt att producera stål med kol försöka konkurrera med detta. Jag tror inte att det går i längden. På kort sikt ja, i längden nej. Jag ser det som en viktig del för vår konkurrenskraft, såväl Sveriges som unionens.

Sedan har vi diskussionen som flera ledamöter tar upp om fossilfri energi. Jag har ju haft den stora förmånen att jobba med energifrågorna tillsammans med många av er under de senaste fem åren. Vi har alltid varit fullständigt överens om en sak, och jag tror att vi i grund och botten fortfarande är överens om detta, nämligen att EU har inget att göra med respektive lands energimix. Det ska respektive land bestämma över.

Jag förstår att vi är i ett lite annat läge, där det finns ett behov att markera tydlighet. Men jag menar att bara för att man vill gynna ett energislag får vi inte hamna i en situation där EU ska lägga sig i energimixen. Men jag förstår att här finns ett politiskt initiativ.

Får jag, för att inte i onödan skapa en bild av att vi skulle vara i en situation där vi bara vill ha ett visst energislag, föreslå att vi byter ut ordet förnybar till ett ord som kommer direkt från klimathandlingsplanen – att vi helt enkelt byter ut ”förnybar energi” till ”klimatsmart energi”?

Vi vet ju allihop att var och en kommer att framföra sina synpunkter och slåss för sitt ställningstagande. Men klimathandlingsplanen har vi kommit överens om tidigare, och jag tror att det vore bra för Sverige att inte i onödan ge intrycket att vi väljer det ena eller det andra. Vi har i dag en mix av vattenkraft, kärnkraft, vindkraft, bioenergi och lite solceller. Det kommer vi att fortsätta ha om fem eller tio år – eller 15 år, för den delen – oavsett vad som sägs i den här diskussionen.

Amanda Palmstierna hade frågor om råvarorna. Det är helt rätt; du slår huvudet på spiken. Jag tror att vi behöver ha egen, inhemsk produktion.

Men det är otvetydigt så att vi måste få fart på återvinningen och den cirkulära ekonomin. Det är kanske en av de största tillgångarna och det mest effektiva när man för upp detta till industriell skala. Den efterfrågan vi ser öka kommer vi inte i längden att kunna klara med jungfruliga material. Det vill vi inte heller. Jag tror dessutom att det är till fördel för den svenska industrin om vi kan få fler investeringar och satsningar på cirkulär ekonomi också när det gäller återvinning av mineraler och metaller.

Anf. 56 CAMILLA BRODIN (KD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för förslaget om klimatsmart energi! Vi kristdemokrater tycker inte att det är tillräckligt, för det leder till fler frågor än svar.

Fossilfri energi borde vara det som vi i Europa trycker extra mycket på. Energin bör vara fossilfri, och olja och kol borde vara våra gemensamma fiender. Detta så att vi tydligt markerar vad det är vi vill åt. Då tycker vi att fossilfri energi bör vara det som Sverige driver på för i EU.

Anf. 57 LOTTA OLSSON (M):

Ordförande! För klimatet krävs fossilfritt. Vi kan skriva andra ord, men det fossilfria är A och O för att vi ska nå våra klimatmål. För oss är det en ytterst viktig strategisk fråga för framtiden.

Anf. 58 MARTIN KINNUNEN (SD):

Jag tror att det skulle vara en försämring att tala om klimatsmart, som är svårare att definiera.

Vi vet till exempel att i diskussionerna om taxonomin har flera länder velat föra in att investeringar i gas skulle vara gröna investeringar. Ersätter man kol med gas minskar man utsläppen med hälften, så det är ju en förbättring. Gas är klimatsmartare att använda än kol, så gas skulle kunna kallas klimatsmart energi.

När det gäller fossilfritt säger man ju inte vilket energislag man ska använda; man säger bara att det ska vara fossilfritt. Det finns många olika fossilfria energislag, så det är en mycket kraftfullare markering som tydligare tar ställning för sund klimatpolitik. Jag förstår inte varför fossilfritt skulle vara kontroversiellt på något sätt.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket, Martin Kinnunen! Jag tror att vi förstår att fossilfritt kan vara kontroversiellt på något sätt.

Anf. 60 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag är inte beredd att byta ut ”förnybar”. Det skulle dessutom bli jättekonstigt i det stycke där det står att föra in ”fossilfritt”, för där står om en klimatneutral cirkulär och biobaserad ekonomi genom ökad tillgång till förnybar energi. Mig veterligt är inte uran en biobaserad ekonomi, så det stämmer inte om man bara byter ut ordet. Jag tycker att det finns en anledning att ha kvar ordet, så jag vidhåller att det är detta ordval vi ska använda.

När det gäller fortsättning på bioekonomin vill jag ha ytterligare ett förtydligande om att synen på den biobaserade ekonomin också kommer att drivas från näringshåll och energihåll så att det inte bara blir från ett annat håll, där det blir bevarande, det vill säga ytterligare förstärkning av man kommer att driva på så att det kommer in i den gröna given.

Anf. 61 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Vi börjar i den sista änden: Ja. Jag känner mig väldigt uppsjungen på området, och jag tror dessutom att det är korrekt att det är en av nycklarna till att kunna klara av detta. Men det måste göras på ett hållbart sätt. Jag tror också att det är en nyckel till att övertyga Europeiska unionen och en del skeptiska medlemsländer, som vi har haft att göra med tidigare.

Mitt förslag handlade snarare om att försöka hitta någon form av samsyn. När det gäller själva grundfrågan, om EU ska bestämma vilken typ av energimix som medlemsländerna ska ha, uppfattar jag fortfarande att vi är överens om att det är upp till varje land. Om jag har en missuppfattning får någon gärna säga emot. Det var därför jag föreslog det, men om det inte samlar någon majoritet eller samlar EU-nämnden för något som jag tror att vi i grund och botten ändå är överens om låter vi det vara. Det var ett försök att pragmatiskt och kompromissvänligt försöka ta det framåt.

Som ordföranden sa är det klart att det i grund och botten kan finnas olika syn på semantiken här, men när det gäller vad medlemsländerna ska satsa på är det upp till dem. Så ska det också vara, eller har jag missuppfattat något?

Anf. 62 ORDFÖRANDE:

Jag tänker att en viktig poäng som Sverige alltid gärna får göra när det passar är att energimixen enligt fördragen ska bestämmas i varje land för sig.

Jag tycker att ni har varit lite otydliga med vad ni vill – om det är samma sak – men jag ska inte spela dum. Jag förstår att det finns nio personer vid bordet som tycker att det ska vara fossilfri energi och åtta som tycker något annat. Det finns majoritet för regeringens inriktning med ändringen att det ska stå ”fossilfri energi” i stället för ”förnybar energi”. Utifrån detta har avvikande meningar anmälts av C, V, MP och S.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med ändringen att det står ”fossilfri energi” i stället för ”förnybar energi” i stycket, med avvikande meningar anmälda från Centerpartiet, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Slutsatser om bättre lagstiftning: ”Främja konkurrenskraft och hållbar tillväxt för alla.”

Anf. 63 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Nästa punkt rör beslut om antagande av rådsslutsatser rörande bättre lagstiftning, det vill säga EU:s förenklingsarbete.

För regeringen är bättre lagstiftning en viktig fråga. Regeringen stöder antagandet av rådsslutsatserna då dessa huvudsakligen omfattar regeringens förenklingspolitiska målsättningar, exempelvis vikten av mål för begränsning av kostnader som följer av regelgivning på EU-nivå.

Regeringen stöder bland annat slutsatsernas skrivningar om att konsekvensutvärdering bör göras för alla lagstiftningsakter på EU-nivå och att i de fall som kommissionen inte har lämnat konsekvensutvärderingar ska Nämnden för lagstiftningskontroll kunna kommentera detta.

EU-kommissionen har föreslagit införandet av ett en-in-en-ut-system för regelgivning, vilket är en kvantitativ målsättning för att begränsa de kostnader som följer av regelgivning på EU-nivå. Regeringen stöder att slutsatserna uppmärksammar kommissionens avsikt att införa detta liksom formuleringarna i slutsatserna om att ett sådant system bör vara effektivt och smidigt och omfatta relevanta efterlevnads- och administrationskostnader som följer av regelgivning på EU-nivå.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Den europeiska planeringsterminen – lägesrapport om den inre marknaden.

Anf. 65 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Nästa dagordningspunkt är diskussionen om en ny rapport från kommissionen som beskriver den inre marknads utveckling. Rapporten är en nyhet i den europeiska planeringsterminen 2020 och läggs fram tillsammans med den årliga strategin för hållbar tillväxt. Tidigare rapportering har varit inriktad på den inre marknads rättsregler och den korrekta tillämpningen av dessa, men denna rapport är i första hand inriktad på den inre marknads resultat och landvinningar.

I rapporten beaktas hindren för förverkligandet av den inre marknads nytta för enskilda och företag. Dessutom bedöms den inre marknads resultat, det vill säga större utbud för konsumenter och företag, lägre priser och högre krav på konsumentskydd och miljöskydd.

Rapporten betonar att den inre marknaden måste fullbordas och genomföras på de områden där resultaten av tidigare insatser fortfarande inte motsvarar förväntningarna. Rapporten lyfter fram att tjänstesektorn har den enskilt största potentialen för att ytterligare integrera den inre marknaden. Tjänstehandeln är låg då den begränsas av svag konkurrens och orättvisa eller oproportionerliga regleringsbegränsningar, särskilt för vissa företagstjänster i detaljhandeln och byggsektorn.

Regeringen avser att framföra att vi välkomnar rapporten, som kan vara användbar i arbetet för att utvärdera integrationen av den inre marknaden liksom den bredare aspekten av konkurrenskraften. Det är viktigt att beskriva och analysera kvarstående hinder för att tillsammans med konkreta åtgärdsförslag ge ett bättre underlag för kommissionens inre marknadsarbete. På så sätt kan man förhindra nya hinder och fortsatt fragmentering av den inre marknaden.

Utöver tjänstesektorns betydelse kommer regeringen att betona vikten av digitalisering samt att det behövs ett fokus på genomförande av EU:s regelverk.

Anf. 66 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack så mycket för genomgången!

Centerpartiet vill gärna poängtera vikten av att rapporten om den inre marknaden tar hänsyn till små och medelstora företag. Marknadshinder brukar te sig lite annorlunda för den typen av företag än för stora företag, så det är viktigt att det perspektivet finns med när man tittar över detta.

Det är också viktigt att rapporten om den inre marknaden analyserar hur den inre marknaden kan främjas genom ökad rörlighet för arbetskraft, för det är också en viktig del i detta arbete.

Anf. 67 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Ja, det är viktigt, särskilt med aspekten att vi nu ser en ganska snabb förändring, framför allt i industrin, oavsett om det är små, medelstora eller stora företag, där mer och mer av affärslogiken handlar om tjänster i samband med att man levererar produkter. Det blir ännu viktigare ur vårt perspektiv att detta fungerar bättre framöver.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 6 a, Övriga frågor, Kommissionens arbetsprogram för 2020 (inre marknads- och industriaspekter). Finns det något att tillägga, statsrådet?

Anf. 69 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Nej, jag har redan tillagt mycket här, men om det finns frågor svarar jag mer än gärna på dem, fru ordförande.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Det finns det inte. Vi tackar för informationen.

Tack för i dag, statsrådet med medarbetare, och trevlig helg!

Anf. 71 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Jag önskar fru ordföranden, ledamöter och tjänstemän en trevlig helg.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, statsrådet Matilda Ernkrans, statssekreterare Malin Cederfeldt Östberg och medarbetare!

Vi börjar med återrapporterna. Finns det något att säga där, statsrådet?

Anf. 73 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Nämnden har fått rapporter från bägge mötena, och jag har inget att rapportera utöver det.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Bilaga till det strategiska innovationsprogrammet för Europeiska institutet för innovation och teknik, EIT.

Anf. 75 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru ordförande! Det strategiska innovationsprogrammet för EIT kompletterar det beslut som fattades vid ministermötet i november om förordningen för EIT. Inför beslutet var regeringen här för samråd den 22 november. Det Fakta-PM som regeringen presenterade i augusti innehöll bakgrunden till förslaget, och jag går därför direkt in på det som ska behandlas på rådsrådet.

Det strategiska innovationsprogrammet anger vad EIT och dess kunskaps- och innovationsgrupper, KI-grupper, ska göra under perioden 2021–2027. Förslaget till det strategiska innovationsprogrammet för EIT ger bra förutsättningar för EIT och KI-grupperna att utveckla samverkan mellan högre utbildning, forskning och innovation på det sätt som avsågs vid inrättandet av EIT.

Från Sverige är deltagandet i EIT högt. Lärosäten, forskningsinstitut, företag och offentliga aktörer är med i de KI-grupper som finns i dag. Regeringen bedömer att det finns potential för svenskt deltagande i den nya KI-grupp inom kultur och kreativa näringar som inrättas.

EIT kommer att genomföras helt inom ramen för ramprogrammet Horisont Europa. Detta innebär att artiklarna i förordningen för Horisont Europa om excellens, jämställdhet samt rapportering och utvärdering även ska gälla fullt ut för EIT och KI-grupperna.

Jag kan även informera om att flera av de ståndpunkter som Sverige har drivit i förhandlingarna har fått gehör i rådet. Exempelvis kommer de KI-grupper som fasas ut till 2024 att kunna fortsätta sin verksamhet med stöd från EIT. Vidare har det tydliggjorts hur synergier med andra EU-program ska skapas. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bak-

om beslutet om det strategiska innovationsprogrammet för EIT vid råds-
mötet.

Därmed är jag beredd att svara på frågor.

Anf. 76 ROGER HADDAD (L):

Fru ordförande! Vi lyfte ju upp denna fråga, statsrådet Ernkrans, även i utbildningsutskottet för ett par veckor sedan. Vi hade en lite kritisk fråga, om det finns en risk att den nya satsningen stör ut andra viktiga strategiska forskningssatsningar som vi hellre skulle prioritera från svensk sida och om regeringen ser något mervärde i att ta detta steg. Vi fick ett generellt svar om att det låg i planeringsprocessen – att turen är kommen, så att säga – och att det är dags att lyfta fram detta.

Jag vill gärna betona att vi från Liberalerna lite grann ifrågasätter denna prioritering och mervärdet. Vi vill gärna höra hur regeringen resonerar, inte minst risken att det stör ut andra viktigare och angelägnare områden som vi hellre vill satsa EU-pengarna på.

Anf. 77 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru ordförande! KI-gruppen inom kultur och kreativa näringar har diskuterats i dessa sammanhang under en lång tid och har organiskt vuxit fram som en viktig ny KI-grupp att engagera oss i.

Vi från svensk sida tycker att det finns en potential också för Sverige i denna KI-grupp som handlar om kultur och kreativa näringar. Exempelvis kan jag nämna spelutveckling, som är ett område som kan gynna Sverige – våra lärosäten, näringslivet, kulturinstitutioner och museer. Vi känner att detta är en KI-grupp som är någonting som skulle fungera bra för hela EU men också för svenska intressen.

Det kan vara bra för EU-nämnden att veta att man under innovationsprogrammet, under EIT, fram till 2027 kan adressera ytterligare KI-grupper. Vilka de skulle vara, i vilken form och så vidare är sådant som vi i så fall får återkomma till.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Det är lite förvirrande med alla förkortningar. De KI-grupper som vi talar om är alltså kunskaps- och innovationsgrupper. Det var alltså inte KI i betydelsen Karolinska Institutet.

Anf. 79 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Det heter KI-grupper, kunskaps- och innovationsgrupper, på svenska och KIC på engelska och i EU-sammanhang.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Strategin för internationellt samarbete inom forskning och innovation.

Anf. 81 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru ordförande! På konkurrenskraftsrådets möte den 28 februari har ordförandeskapet förberett en debatt om internationellt samarbete i ram-

programmet Horisont Europa. Debatten ska ge en riktning för de kommande förhandlingarna om regler för deltagande från länder utanför EU.

2019/20:25
21 februari

Det underlag som ordförandeskapet har presenterat innehåller två frågor som ministrarna ska hålla sig till i debatten. Frågorna finns i underlaget som ni har fått inför samrådet. Underlaget hade inte presenterats när regeringen hade överläggning med utbildningsutskottet i förra veckan, då endast rubriken var känd. Regeringens ståndpunkt har därför uppdaterats utifrån de frågor som nu har presenterats i underlaget.

Ramprogrammet ska bidra till att möta de globala samhällsutmaningarna och hållbarhetsmålen. Regeringen anser att det kräver ett brett internationellt samarbete inom forskning och innovation.

Kommissionens förslag att fler länder utanför EU ska kunna associera sig till ramprogrammet är därför välkommet. Samtidigt ska unionen och medlemsstaterna dra särskild nytta av ramprogrammet. Det ska bidra till att öka den europeiska konkurrenskraften och skapa arbetstillfällen. Här kan ett fokus på innovation i europeiska små och medelstora företag vara ett exempel på en viktig insats.

Forskning och innovation som gäller europeisk säkerhet, som cybersäkerhet, bör utföras av våra egna forskare och vårt eget näringsliv.

För att både locka nya forskare till Europa och behålla de bästa måste vi ha både ett nationellt och ett europeiskt forskningssystem som är attraktivt. Insatser för att öka attraktion och möjlighet till mobilitet behöver därför fortsätta. Det gäller bland annat Europeiska Forskningsrådet, ERC, och programmet Marie Skłodowska Curie för forskarrörlighet.

Regeringen anser dock att forskarnas frihet att själva avgöra var forskningen bäst kan bedrivas inte ska begränsas.

Därmed har jag försökt sammanfatta den svenska ståndpunkten som ni har fått i underlaget inför samrådet och är beredd att svara på frågor.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Övriga frågor.

Anf. 83 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru ordförande! Det finns inga övriga frågor anmälda till detta möte, och jag avser inte heller att anmäla någon.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för i dag och önskar alla trevlig helg.

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	1
Anf. 5 Utrikesminister ANN LINDE (S)	2
Anf. 6 LUDVIG ASPLING (SD).....	2
Anf. 7 JESSIKA ROSWALL (M).....	3
Anf. 8 ANNIKA QARLSSON (C).....	3
Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 10 Utrikesminister ANN LINDE (S)	3
Anf. 11 LUDVIG ASPLING (SD).....	4
Anf. 12 Utrikesminister ANN LINDE (S)	5
Anf. 13 LUDVIG ASPLING (SD).....	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	5

§ 2 Allmänna frågor

.....	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 16 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 18 MARTIN KINNUNEN (SD)	7
Anf. 19 JENS HOLM (V)	7
Anf. 20 ANNIKA QARLSSON (C).....	7
Anf. 21 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 23 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	8
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 25 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	8
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 27 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	9
Anf. 28 ANNIKA QARLSSON (C).....	9
Anf. 29 JESSIKA ROSWALL (M).....	10
Anf. 30 LUDVIG ASPLING (SD).....	10
Anf. 31 JENS HOLM (V)	11
Anf. 32 ROGER HADDAD (L).....	11
Anf. 33 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	12
Anf. 34 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	13
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 36 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	13
Anf. 37 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	14
Anf. 38 JESSIKA ROSWALL (M).....	15
Anf. 39 ANNIKA QARLSSON (C).....	15
Anf. 40 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	15
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 42 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	16
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	16

§ 3 Konkurrenskraft – Inre marknad och industri

2019/20:25

21 februari

.....	17
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 45 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	17
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 47 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	17
Anf. 48 ANNIKA QARLSSON (C).....	18
Anf. 49 JENS HOLM (V)	18
Anf. 50 CAMILLA BRODIN (KD).....	19
Anf. 51 LOTTA OLSSON (M)	19
Anf. 52 AMANDA PALMSTIERNA (MP)	19
Anf. 53 ROGER HADDAD (L).....	20
Anf. 54 MARTIN KINNUNEN (SD)	20
Anf. 55 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	20
Anf. 56 CAMILLA BRODIN (KD).....	22
Anf. 57 LOTTA OLSSON (M)	22
Anf. 58 MARTIN KINNUNEN (SD)	22
Anf. 59 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 60 ANNIKA QARLSSON (C).....	22
Anf. 61 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	23
Anf. 62 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 63 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	23
Anf. 64 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 65 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	24
Anf. 66 ANNIKA QARLSSON (C).....	24
Anf. 67 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	25
Anf. 68 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 69 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	25
Anf. 70 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 71 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	25

§ 4 Konkurrenskraft – Forskning

.....	26
Anf. 72 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 73 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	26
Anf. 74 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 75 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	26
Anf. 76 ROGER HADDAD (L).....	27
Anf. 77 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	27
Anf. 78 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 79 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	27
Anf. 80 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 81 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	27
Anf. 82 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 83 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	28
Anf. 84 ORDFÖRANDEN.....	28